

SAVON SANOMAT

Irttonumero 1.

JOS MAAMIES KESTÄÄ,
NIIN KAIKKI KESTÄÄ.

Sisämaan maalaiskansan äänenkannattaja

JOS MAAMIES TAIPUU,
NIIN KAIKKI VAIPUU.

N:o 139

(Kolmasikymmentösten vuosikerta)

Kuopiossa Lauantaina joulukuun 2. päivänä

1939

Armeijamme torjunut loistavasti vihollisen hyökkäykset.

Eilen ammuttiin alas ainakin 16 pommikonetta ja tuhottiin 36 tankkia.

Suojärvellä tuhottu kaksi viholliskomppania viimeiseen mieheen.

Lentopommitusten tuhot ja menetyksemme rintamalla olivat eilispäivän aikana vähäisiä.

Puolustusministeriön Sanomatoimiston tiedonanto eilispäivän tapahtumista.

Puolustusministeriön Sanomatoimisto tiedottaa perjantain tapahtumista seuraavaa:

Päivän kuluessa on taisteltu pitkin koko rajaa. Laatokan pohjoispuolelta saapuneet tiedot osoittavat venäläisten joukkojen olevan siellä vilkkaassa toiminnassa. Voimakkaimmin on vihollinen hyökännyt Suojärvellä, jossa se on kärsinyt suuria tappioita. M.m. tuhosivat suomalaiset joukot aamupäivällä Suojärvellä konepistooli- ja kiväriläisillä kahdeksan viholliskomppania viimeiseen mieheen.

Mylyjärven eteläpuolella lyötiin etenevä vihollinen kiivaalla vastaiskulla takaisin.

Suojärven, Kaipaan, Liusvaaran ja Vuottaniemen kylät ovat palaneet. Kaksinaisten ja Leppäniemen tiellä on tuhottu kaksi vihollisen hyökkäysvaunua. Laatokan pohjoispuolella on hyökkäyksiä yleensä ollut kaikkialla, useita jonkinlaisia teitä on olemassa. Kaikesta päättäen nämä hyökkäykset ovat ainakin kaksi viikkoa kestäneen määrätietoisesti valmistelun tuloksia.

N.s. Hyrsylän mutkassa saarroksissa olleet suomalaiset rajavartiostot ovat onnellisesti murtautuneet sieltä läpi. Eräskin rajavartiokorpraali, joka oli joutunut saarroksiin vartiotaan, murtautui omalle puolelleen kiivaan laukaustenvaldon jälkeen, jossa useat venäläiset menettivät henkensä.

Omien joukkojemme ei ilmoiteta menettäneen ainoatakaan kaatunutta. Sen sijaan on jonkin verran haavoittuneita.

Myöskin Kannaksella on ollut vilkas toiminta käynnissä. Venäläiset ovat jatkaneet hyökkäysyrityksiään tykistövoimakkaita tukemana. Vain joissakin harvoissa kohdissa on hyökkäyksiä ollut vähäistä menestystä, mutta yleensä venäläiset on lyöty suurin tappioin takaisin. Venäläiset menettävät edelleen hyökkäysvaunuaan suuressa mittakaavassa. Puoleen päivään mennessä joukkomme olivat tuhonneet niitä Kannaksella ainakin 8.

Torstaina tuhottiin 11 tankkia.

Mainittakoon, että nyt on todettu venäläisten hyökkäysvaunuja tuhottu torstain kuluessa kaikkiaan 11, eikä 4 kuten eilisessä katauksessa ilmoitettiin.

Ilmavoimiemme toiminta menestyksellistä.

Venäläisten ilmavoimat ovat päivän kuluessa tehneet useita pommitusretkiä maahamme kärsien samalla itse suuria menetyksiä. Vipuriin tehtiin kolme eri hyökkäystä. Kahdella ensimmäisellä kerralla venäläisten koneet eivät uskaltaneet kaupungin yläpuolelle asti. Kolmannella kerralla ne pommitivat kaupungin laitaosia aiheuttaen vähäisiä vaurioita. Ilmatorjuntayksistämme ampui hyökkääjien koneita alas ainakin yhden, mutta toisten tietojen mukaan kolme.

Helsingissä oli päivän kuluessa useita eri ilmahälytyksiä. Kuitenkin vain yhdellä kertaa viholliskoneet ilmestyivät kaupungin yläpuolelle heittäen pommeja. Pommit takivat tuhoa yhdessä asuintalossa. Ilmatorjuntaseppämme kohdisti vihollisen lentäjiin erikoisen voimakkaan tulen, jonka tulokseksi ainakin kaksi vihollisen konetta syöksyi alas. Toinen kaksimototorinen pommikone ammuttiin alas kaupungin pohjoislaidalla, toinen syöksyi mereen kaupungin eteläpuolella. Tarkistamattomien tietojen mukaan olisi vielä kaksi muutakin vihollisen pommikonetta ammuttu Helsingissä alas. Ilmatorjuntaseppämme ampui lisäksi Lappeenrannassa alas yhden vihollisen koneen ja Tainlonkoskella kaksi. Omat hävittäjäme tuhosivat taistelussa venäläisten koneitten kanssa Ruokolahdella kaksi vihollisen konetta ja pakottivat Koljassa Antrean pohjoispuolella yhden viholliskoneen laskeutumaan maahan. Näin ollen ovat venäläiset perjantain kuluessa menettäneet varmasti 9, mutta mahdollisesti 13 lentokonetta. Omat lentokoneemme eivät kärsineet minkäänlaisia menetyksiä. Näissä taisteluissa kunnostautuivat erityisesti hävittäjäjäsentämme, kapteeni Magnusson, luutnantti Luukkonen ja serjantti Heikkinen. Heikkoa pommitivat venäläiset pommikoneet aamulla.

Jatk. 5:llä sivulla.

Hallitus muodostettu uudelleen.

Kaikki suurimmat eduskuntaryhmät ovat edustettuina uudessa hallituksessa.

Pääministerinä on Risto Ryti ja ulkoministerinä Väinö Tanner. — Valtioneuvos Paasikivi salkuttomana ministerinä.

Torstai-iltana heti sen jälkeen, kun eduskunta oli yksimielisesti antanut hallitukselle luottamuslauseen, kävi pääministeri Cajander yhdessä minist. Tannerin, Heikkisen ja von Bornin kanssa tasavallan presidentin luona ilmoittamassa, että hallitus jättää paikkansa tasavallan presidentin käytettäväksi. Syynä tähän toimenpiteeseen oli se, että nykytilanteessa pidettiin suotavana, että saataisiin seläläinen hallitus, jossa eduskunta kokonaisuudessaan olisi edustettuna.

TASAVALLAN PRESIDENTIN PUHE EROAVALLE HALLITUKSELLE.

Eroavan hallituksen Herrat Pääministeri! Herrat Ministerit!

Oli omi tuuri, että hallitus, joka on menestyksellä hoitanut maan asioita lähes kolme vuotta ja saanut eilen eduskunnan yksimielisen luottamuslauseen toiminnastaan maan vakelimmalla hetkellä, on pyytänyt eroa. Te olette perustelleet eroanne sillä, että tahdotte tehdä mahdollisiksi vieläkin laajemmalla pohjalla toimivan hallituksen aikaansaamisen, joka voisi mahdollisimman laajoin kansainkerrosten tukemana valvoa maan itsenäisyyden turvaamista hetkenä, jolloin oma oma syyttämme olemme joutuneet hyökkäyksen alaiseksi Neuvostoliiton taholta. Minulle on ollut raskaasta antaa eroa hallitukselle, jonka kanssa minulla on ollut ilo lähes kolme vuotta olla hyvässä yhteydessä.

mutta parlamentaarisen elämän kannattajana kunnioitan niitä perusteita, jolla hallitus eroaan perustale. Toisaalta eroavan hallituksen takana eduskunnassa on ollut tähänkin saakka suurempi kannatus kuin koskaan ennen. Siinä toimineet ministerit ovat osoittaneet suurta taitoa ja tinkimättömiä isänmaallista mieltä, mutta nykyolissa yhteistyömahdollisuudet eroavan hallituksen kanssa olen suostunut eroon pyyntöön. Kiitän sydämestänne Teitä, Herrat Pääministeri, jonka verratamasta työtarmosta on suuresti riippunut hallituksen menestyksellisen toiminta, samalla kuin te muut hallituksen jäsenet olette omalta osaltanne myös kunnialla täyttäneet tehtäväne. Näiden vuosien työn kautta saato kansamme nyt ehyempänä vapaan itsensä maamme suojana. Kiitän sydämestänne Teitä kaikkia yhteläisesti, joista minulle jää mitä parhain ja kiitollisin muisto.

Uusi hallitus muodostettiin eilen.

Uusi hallitus muodostettiin eilen. Tasavallan presidentti on nimittänyt pääministeriksi Suomen Pankin pääjoht. Risto Rydin, ulkoasiainministeriksi johtaja Väinö Tannerin, oikeusministeriksi ministeri J. O. Söderhjelm, sisäasiainministeriksi minist. vapaaherra Ernst von Bornin, puolustusministeriksi ministeri Juho Niukkanen, valtiovarainministeriksi yll. johtaja Mauno Pekkanen, optusministeriksi ministeri U. Hannulan, maatalousministeriksi ministeri P. V. Heikkisen, apulaismaatalousministeriksi ministeri Juho Koljaston, kulkulaitosministeriksi ministeri Väinö Salovaaran, kaup. ja teollisuusministeriksi vuorineuvos V. A. Kotilaisen, sosiaaliministeriksi ministeri K. A. Fagerholm, kansanhuoltoministeriksi ministeri R. von Fleandtin ja salkuttomaksi ministeriksi valtioneuvos J. K. Paasikiven.

Roosevelt jättänyt vetoituksen siviiliväestön säästämisestä.

Pyytää asiassa julkista vakuutusta Venäjältä ja Suomelta.

Venäjän hyökkäykselle annetaan ankara tuomio Englannin ja Ruotsin lehdistä.

Washington, 1. 12. (STT) Presidentti Roosevelt on Yhdysvaltain Helsingissä ja Moskovassa olevain edustajainsa kautta jättänyt tiedonannon, jossa hän pyytää vakuuksia siitä, etteivät kummankaan maan esivoimat missään tapauksessa tee ilmahyökkäystä siviiliväestöön tai linnoittamattomia kaupunkeja vastaan. Tiedonannossa huomautetaan, että julmat pommihyökkäykset siviiliväestöä vastaan niiden vihollisuuksien aikana, joita viime vuosina eri taboilla on puhjennut ja jotka ovat aiheuttaneet tuhansille miehille, naisille ja lapsille suuria kärsimyksiä tai kuoleman, ovat aiheuttaneet inhon tunteen jokaisessa siviiliväestössä ja kuohuttaneet maailman omaatuntoa. Jos tätä barbarismin muotoa tulian nyt puhekeinoiltaan olevan traagillisen maailmanpaalon aikana käyttämiin, tulevat sadattuhannet siviiliväestöä menettämään. Käynnin tämän vuoksi Neuvostoliiton ja Suomen hallitusten puoleen ja pyydän julkista vakuutusta, että ne päättävät esintyä siten, etteivät niiden aseelliset voimat missään olosuhteissa ryhdy ilmapommitukseen siviiliväestöä vastaan. Lopuksi pyytää presidentti vastausta vetoamukseensa.

ROMAN LEHDET SELOSTAVAT LAAJASTI VENÄJÄN HYÖKKÄYSTÄ SUOMEA VASTAAN.

Rooma, 1. 12. (STT) Rooman sanalehdet käyttivät mitkä kaksi etuvuon Neuvostoliiton hyökkäykselle Suomea vastaan. Lehdissä selostetaan selkkaperäisesti venäläisten tunkeutumista Suomeen alueelle

torekisteritonia. Näistä kuului 52 laivaa, kantavuudeltaan 185,248 tonnia, puolueettomien maiden kauppalaivastoon. Edelleen on 32 laivaa upotettu, kantavuudeltaan yhteensä 96,079 bruttorekisteritonia, niistä puolueettomia 16 laivaa, kantavuudeltaan 39,321 tonnia.

Sodan puhkeamisesta lähtien on sille menetysten yhteinen määrä 104 laivaa, joiden yhteinen kantavuus on 735,768 bruttorekisteritonia. Prosenttimäärältään on eniten upotetta tankkilaivoja.

sodanjulistuksesta, Helsingin ja muiden kaupunkien kiihvasta pommitamista y.m. Edelleen huomautetaan, että Neuvostoliiton, ottamaan koko päivän ja illan (tietämättä) vihollisuuksista Suomea vastaan, vasta myöskin julkisella tiedonannolla, jossa vastuu värytyksillä Suomelle, jonka väitetään aiheuttaneen surraskuun 30 päivän vastustusta yllä säntöet rajaseikkaukset. Itälaajaiset lehdet eivät vielä ole lausuneet mitään mielipiteitä tapahtumista, mutta julkaisevat huomattavassa osassa alkuperäiset kommentaarit, jotka osoittavat, että koko Eurooppa on kuohtuissa hyökkäyksen johdosta.

„Harvoin on maailman yleinen mielipide tuominut väkivaltaa toon niin ankarasti kuin nyt.“

Tukholma, 1. 12. (STT) Sosial-Demokratien kirjallisen Suomen tapahtumien, että harvoin on maailman yleinen mielipide tuominut väkivaltaa toon niin ankarasti kuin nyt.

Sotamarsalkka Mannerheim, Suomen puolustusvoimien ylipäällikkö.

Perjantaina aamupäivällä toimienpantiin Viipurissa kaksi ilmahälytystä, ensimmäinen alkoi klo 9 jatkuen klo 9.30 asti ja toinen klo 10.35—10.55 välisenä aikana. Kaupungin yläpuolelle eivät vihollisen lentokoneet päässeet.

Myöskin Tampereella oli perjantainaamuna kaksi ilmahälytystä, joista ensimmäinen tapahtui klo 8.15 kestäen noin tunnin. Toinen alkoi klo 10.15 päättyen klo 11. Pommitusta ei tapahtunut.

Helsingissä oli aamupäivällä yksi ilmahälytys klo 9.10 ja

päättyi se klo 10.10. Myöskin Helsingissä ei pudotettu pommeja.

Helsingissä sujuu elämä täysin normaalisti ja yleisö on tottunut oikeaan menettelyyn hälytyksen sattuessa. Kaupungin vapaaehtoinen evakuointi jatkuu säännöllisesti järjestyksessä ja mieliala on päättävällinen ja rauhallinen. Liikkeet ovat avoinna ja vain vss-vartiot ja kaasunaamareilla varustetut poliisit antavat katukuvalle uuden leiman.

Torstaina tapahtuneen lentoyks. 5:llä sivulla.